Kommittémotion S

Motion till riksdagen 2026/27:2836

av Ida Karkiainen m.fl. (S)

Utgiftsområde 8 Migration

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2027 inom utgiftsområde 8 Migration enligt förslaget i tabell 1.1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över utlänningslagen i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att personer som har ansökt om svenskt medborgarskap före den nya lagstiftningens ikraftträdande ska få sina ansökningar prövade enligt de regler som gällde vid ansökningstillfället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att korta handläggningstiderna hos Migrationsverket, framför allt gällande medborgarskapsärenden, och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa objektiva kriterier för skötsamhet och hederligt levnadssätt och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra rätten till offentligt biträde i asylprocessärenden och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta uppehållstillstånd ska ges vid uppehållstillstånd för vidarebosatta (kvotflyktingar) och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa etableringstillstånd i enlighet med vad som föreslås i motionen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förtydliga när informationsplikten inte ska gälla och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och se över de skärpta villkoren för anhöriginvandring och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa utvisningarna av tonåringar och unga vuxna och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa de höjda återvandringsbidragen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt effektivt system för arbetsmarknadsprövning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka kontrollen av A1-intygen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att avveckla eget boende (EBO) fullt ut och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre samarbeten om återtagande med tredjeländer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tabell 1.1 Anslagsförslag 2027 för utgiftsområde 8 Migration

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1	Migrationsverket	5 444 070	50 000
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	3 426 000	±0
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	1 679 013	−1 325 000
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	930 970	±0
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	140 800	±0
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	54 602	±0
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	325 202	±0
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	733 450	±0
Summa		**12 734 107**	**−1 275 000**

Motionen har vissa begränsningar mot bakgrund av det rådande politiska läget med en övergångsregering och en övergångsbudget.

En stram och långsiktigt hållbar migration

Den socialdemokratiskt ledda regeringen ärvde 2014 en liberal migrationslagstiftning som gjorde att Sverige tog emot fler människor på flykt under 2015 och 2016 än vad vår kapacitet och möjlighet till integration klarade av. Därför lades migrationspolitiken om till att bli en av de stramaste i EU. Med ny migrationslagstiftning på plats har Sverige nu bättre förutsättningar för en långsiktigt hållbar migrationslagstiftning, som upprätthåller asylrätten och främjar integration. De senaste åren har antalet asylsökande varit på historiskt låga nivåer och sjunkande. Sveriges andel av det totala antalet asylsökande till EU har minskat från 12 procent, till under tre procent under de senaste sex åren. Med undantag för flyktingvågen på grund av Rysslands olagliga krig i Ukraina, som lett till ett ökat antal flyktingar därifrån, har antalet flyktingar i övrigt fortsatt att vara lågt. Även övriga EU har senaste åren fått en minskad flyktingström från Mellanöstern och Nordafrika. Nu tio år efter flyktingkrisen är det tydligt att den omläggning av migrationspolitiken som den socialdemokratiskt ledda regeringen inledde 2015 har fått effekt. Antalet asylsökande till Sverige är nu på en rimlig nivå och ytterligare åtgärder på migrationsområdet bör inrikta sig på att förbättra andra delar, såsom arbetskraftsinvandringen, och få till stånd ett bättre och mer effektivt mottagande till en rimlig kostnad.

För att uppnå målet om en långsiktigt hållbar migration till Sverige, ett värdigt mottagande och en bra integration krävs ett kontrollerat mottagande av asylsökande och personer med tillfälligt skydd. Ansvaret för att värna människors rätt att söka skydd från krig och förföljelse, är mycket ojämnt fördelat inom EU. Vissa länder får ta ett mycket större ansvar medan andra länder tar ett mycket mindre. Därför har vi stått upp för införandet av en ny asyl- och migrationspakt inom EU med syfte att skapa mer ordning och reda i migrationspolitiken i Europa. Det är genom ett Europa som håller ihop som vi kan få en långsiktigt hållbar och stram migrationspolitik som samtidigt värnar människors rätt att söka internationellt skydd. Vår ambition är att den beslutade asyl- och migrationspakten ska bidra till detta när den har blivit implementerad fullt ut.

Det internationella kvotflyktingssystemet är en humanitär angelägenhet för hela världen. Sverige bör, liksom övriga länder inom EU, ta sitt internationella ansvar för att detta system ska kunna upprätthållas.

Följ upp och se över konsekvenserna av den nya lagstiftningen inom migrationspolitiken

Under 2026 har flera stora förändringar genomförts inom migrationsområdet. I flera fall har regeringen valt att gå fram med lagändringar, trots Lagrådets varningar om att konsekvenserna av förslagen har varit oöverblickbara, inte minst på grund av att man har genomfört omfattande lagändringar inom stora delar av migrationsområdet samtidigt. Vi kan nu se att de nya lagarna innebär stora tillämpningsproblem för våra myndigheter, särskilt Migrationsverket. Förändringarna får också stora konsekvenser för enskilda individer. Unga vuxna som riskerar utvisning är bara ett exempel. Vi socialdemokrater har i flera avseenden varit kritiska till lagändringarna. Det gäller exempelvis förändringarna avseende skärpta krav för svenskt medborgarskap. Här genomförs förändringar utan övergångsbestämmelser för de cirka 100 000 personer som redan ansökt om svenskt medborgarskap. Personer som har ansökt om svenskt medborgarskap före den nya lagstiftningens ikraftträdande ska få sina ansökningar prövade enligt de regler som gällde vid ansökningstillfället. Regeringen bör skyndsamt utreda och säkerställa tydliga övergångsbestämmelser som förhindrar att enskilda drabbas retroaktivt av ändrade krav.

Mot bakgrund av den otydlighet som de många nya lagarna har skapat inom migrationspolitiken och skapat en oförutsägbarhet för många enskilda bör hela utlänningslagen ses över i sin helhet.

Korta handläggningstiderna hos Migrationsverket

Under förra mandatperioden fick Migrationsverket i likhet med de flesta myndigheterna generella sparkrav som resulterade i akuta neddragningar i verksamheten. De stora lagändringarna som beslutades på migrationsområdet under 2026 har inneburit nya stora påfrestningar för Migrationsverket och dess personal. Till de redan långa handläggningstiderna för olika typer av medborgarskapsärenden kan nu också läggas hanteringen av beslut om utvisningar av unga vuxna som bland annat tvingat fram tillfälliga stopp för utvisningsbeslut och fortsatt osäkerhet kring den fortsatta hanteringen av dessa ärenden. En bred majoritet i riksdagen har nu fattat beslut om att införa en stopplag som syftar till att därefter ändra lagstiftningen och förhindra att unga

vuxna som har lång anknytning till Sverige utvisas. Detta och andra angelägna åtgärder som kommer att behövas för att komma till rätta med övergångsproblemen med den nya lagstiftningen avseende uppehållstillstånd, medborgarskap, informationsdelning med andra myndigheter och anhöriginvandring kommer att medföra att ytterligare resurser behöver tillföras Migrationsverket. Detta för att motverka att enskilda drabbas på ett orimligt sätt. Det kan även gälla åtgärder för att förhindra så kallade kompetensutvisningar och konsekvenser på grund av minskad rätt till offentliga biträden i asylprövningsärenden. Mot den bakgrunden föreslår vi att 50 miljoner kronor ytterligare anslås till Migrationsverket för att motverka långa handläggningstider och andra orimliga konsekvenser som kan drabba enskilda.

Inför objektiva kriterier på skötsamhet och hederligt levnadssätt vid prövning av uppehållstillstånd

När det gäller förändringarna avseende skärpta och tydligare krav på vandel för uppehållstillstånd anser vi att det finns flera brister. Här bör objektiva kriterier avseende krav på skötsamhet och hederligt levnadssätt för uppehållstillstånd införas i enlighet med de synpunkter som Lagrådet framfört i samband med lagändringen.

Rätten till offentligt biträde i asylprocessärenden

Riksdagen har nyligen beslutat om ändringar i bestämmelserna om offentligt biträde. Dels har vissa anpassningar och kompletteringar av reglerna för offentligt biträde som följer av asylprocedurförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen genomförts. Dels har riksdagen beslutat att rätten till offentligt biträde ska utgå från EU:s rättsliga miniminivå. Lagrådet kritiserade den nya lagändringen och framförde att det finns gränser för hur långt minimilinjen får drivas i det enskilda fallet. När det gäller barn måste också barnkonventionen beaktas. De såg därför att det behövdes en ventil.

Detsamma ansåg Lagrådet borde gälla de strikta begränsningarna av ersättningsberättigad rådgivningstid. Här bör särskilt beaktas att när en advokat åtar sig ett uppdrag som offentligt biträde kan hen inte avbryta sin rådgivning bara för att den i lagen utmätta ersättningsbara tiden har konsumerats. God advokatsed ställer krav och särskilt när det gäller människor i nöd. Lagrådet avstod från att lämna konkreta förslag till ventilregler eftersom en sådan sannolikt behöver utredas.

Vi socialdemokrater delade den allvarliga kritiken som Lagrådet framförde och vi anser att man bör återgå till de regler som gällde innan lagändringen med tillägget att

även ärenden enligt asylprocedursförordningen och asyl- och migrationshanteringsförordningen ska omfattas av 18 kap. 1 §.

Permanenta uppehållstillstånd för vidarebosatta kvotflyktingar

I samband med lagändringarna vid utmönstring av permanenta uppehållstillstånd avskaffades även denna möjlighet för kvotflyktingar. Det här är de allra mest utsatta och som Sverige aktivt har valt att ta emot via FN:s flyktingorgan UNHCR. Vi anser att det behöver finnas möjlighet till permanenta uppehållstillstånden för kvotflyktingar. Därför bör vidarebosatta kvotflyktingar återfå möjligheten att beviljas permanenta uppehållstillstånd.

Inför etableringstillstånd

Vi anser att det krävs en mer ordnad lösning än att bara tillämpa EU-bestämmelsen om varaktigt bosatt som ersättning för permanenta uppehållstillstånd (PUT). Därför bör det införas ett etableringstillstånd för att den som lever upp till vissa språk- och samhällskrav, jobbar och gör rätt för sig snabbt ska komma in i en samlad process för svenskt medborgarskap. Det skulle ge personer som etablerar sig i Sverige en tydligare väg till svenskt medborgarskap. Det skulle också stärka integrationen genom att uppmuntra till att lära sig språket, jobba och våga satsa på ett liv i Sverige.

Ett etableringstillstånd ska vara ett längre tidsbegränsat uppehållstillstånd för personer som uppfyller uppsatta krav på språkfärdigheter, samhällskunskap och försörjning samt ett skötsamt och hederligt levnadssätt. Vi har länge krävt språk- och samhällskunskapskrav för permanenta uppehållstillstånd, och eftersom regeringen nu inför krav för medborgarskap är det rimligt att ställa liknande krav för etableringstillståndet för att ha bättre möjligheter att klara kraven för medborgarskap.

Det som idag är otydligt i regelverket för varaktigt bosatt är tydligt med ett etableringstillstånd. Till exempel ska försörjningskravet inte gälla för grupper som saknar realistiska möjligheter att uppfylla det, exempelvis barn utan föräldrar i Sverige. Det bör som huvudregel vara möjligt att söka tillståndet efter tre års laglig vistelse i Sverige, oavsett uppehållstillstånd. Etableringstillståndet ska gälla till dess att personen i fråga kan ansöka om och beviljas medborgarskap. Med etableringstillståndet blir processen mot medborgarskap tydligare och behovet av att återkommande besluta om förnyade uppehållstillstånd minskar. Vi anser därför att regeringen bör återkomma med förslag om etableringstillstånd enligt ovan för en tydligare väg mot medborgarskap.

Förtydliga när informationsplikten inte gäller

Även de förändringar som beslutades i propositionen om stärkt återvändandeverksamhet behöver följas upp och ses över. Uppgiftsskyldigheten ska gälla när det finns starka skäl att anta att en utlänning saknar rätt att vistas i Sverige. I en utvärdering bör det säkerställas att informationsplikten ska ligga på berörda myndigheters ledningsnivå och att sidoinformation inte ska ingå. Vad gäller hälso- och sjukvård, specifikt förlossningsvården, ska informationsplikten inte finnas, inte heller indirekt, till exempel i form av födelseanmälan hos Skatteverket. Det är viktigt att hälso- och sjukvården undantas så att förlossningsverksamhet inte indirekt omfattas av uppgiftsskyldigheten. Det kan i sig riskera att leda till att gravida som är tillståndslösa inte vågar föda barn på sjukhus. Tiden för att kunna beslagta mobiltelefoner ska också begränsas.

Se över de skärpta villkoren för anhöriginvandring och stoppa utvisningar av tonåringar och unga vuxna

När det gäller nyligen införda skärpta villkor för anhöriginvandring anser vi att dessa ska följas upp och utvärderas. Det är särskilt viktigt att de nyligen införda inkomstkraven vid förlängning av anhöriginvandrares uppehållstillstånd avskaffas.

När det gäller frågan om de så kallade tonårsutvisningarna och utvisningar av unga vuxna har ett arbete initierats i riksdagen av en riksdagsmajoritet bestående av S, C, MP och V för att på kort sikt stoppa ytterligare utvisningar och inleda ett arbeta för att förändra lagstiftningen så att personer som vistats i landet under lång tid och har starkare anknytning till Sverige än något annat land, inte ska utvisas. Vi konstaterar att, till följd av detta påbörjade arbete, Migrationsverket tills vidare beslutat att pausa alla beslut som rör unga vuxna vars föräldrar och minderåriga syskon har rätt att stanna i Sverige. Det handlar om unga vuxna som ofta har etablerat sig väl i Sverige men som inte omfattas av de nya ventilbestämmelserna som infördes i augusti. Migrationsverket bedömer att detta kan omfatta uppemot 1 500 personer. Vi socialdemokrater konstaterar att regeringens införda ventilbestämmelse, precis som vi hävdade, har visat sig helt otillräcklig. Vi menar därför att det behöver snabbutredas hur den som vistats i vårt land under lång tid och som har starkare anknytning till Sverige än något annat land inte ska utvisas samt hur uppehållstillstånden i större utsträckning kan följa med föräldrarnas. Detta bör tillkännages för regeringen.

Avskaffa de höjda återvandringsbidragen

Regeringen drev under 2026 fram ett kraftigt höjt återvandringsbidrag. Återvandringsbidrag får nu lämnas med 350 000 kronor för den som fyllt 18 år och som mest 600 000 kronor per familj.

Socialdemokraterna är inte motståndare till återvandringsbidrag för den som invandrat till Sverige och önskar återvandra till sitt ursprungsland. Vi är heller inte främmande för att bidraget framöver kan ligga på en något högre nivå än det som gällde före höjningen för att underlätta återvandringen. Men den positiva effekten av höga återvandringsbidrag är nästan obefintliga. Regeringens utredare bedömde att större höjningar av återvandringsbidrag borde ses som riskabla och därför undvikas. Bland annat pekades på möjliga risker för integrationen och för att målgruppen skulle kunna känna sig oönskad i Sverige. De få internationella erfarenheter som finns från höga återvandringsbidrag visar också att dessa inte är särskilt effektiva då de ofta når andra målgrupper än de avsedda.

Sammanfattningsvis tycker vi att det är förvånande att regeringen årligen väljer att lägga miljarder på att förmå människor, som har rätt att bo i vårt land, att lämna landet. I stället borde regeringen öka ansträngningarna för att få personer, som faktiskt inte har rätt att stanna i Sverige, att lämna landet. Socialdemokraterna avvisar därför merparten av anslaget för höjda återvandringsbidrag och minskar anslaget 1:3 Migrationspolitiska åtgärder med 1 325 miljoner kronor för år 2027.

Inför ett nytt effektivt system för arbetsmarknadsprövning

I Sverige ska inte arbetstagare utnyttjas. Arbetskraftsinvandring får inte användas som ett verktyg för att låta ett nytt skuggsamhälle växa fram. Så är det alltför ofta idag och system som spårbyte har bidragit till den situationen. Vi vill i stället införa ett nytt effektivt system för arbetsmarknadsprövning för att stoppa lönedumpning, orimliga arbetsvillkor och skurkföretag samtidigt som seriösa arbetsgivare ska kunna anställa arbetskraft i bristyrken. På så sätt vill vi se att fack och arbetsgivare tillsammans prövar var det behövs arbetskraft i stället för att mixtra med olika lönenivåer i stelbenta system.

Det är bra att det i lagstiftningen under 2026 har förtydligats så att arbetstillstånd får vägras om arbetsgivaren har blivit påförd vissa sanktioner eller är misstänkt för eller har dömts för vissa brott. Det är också bra att den särskilda avgiften för den som har en utlänning anställd som inte har rätt att vistas eller arbeta i Sverige höjs och att två nya brott, exploatering av utländsk arbetskraft och handel med arbetstillstånd, införs. Vi är

även för att utöka möjligheten för högkvalificerade utlänningar att kunna ansöka om uppehållstillstånd inifrån landet.

Vi är däremot kritiska till att regeringen återigen missar chansen att återinföra en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning i samverkan med arbetsmarknadens parter och att göra lönekravet dispositivt. Vi föreslår därför att båda dessa saker införs. Det innebär att ansvariga myndigheter tillsammans med arbetsmarknadens parter bedömer behovet av arbetskraftsinvandring inom respektive yrkesområde. Dispositiv lagstiftning innebär att lägre lönekrav kan tillåtas där ett sådant kollektivavtal har tecknats mellan arbetsmarknadens parter och möjliggör att arbetskraftsinvandring även kan användas inom yrkesområden där lönenivån är lägre än lönekravet men där arbetsmarknadens parter anser att det kan fungera utan att det snedvrider konkurrensen och stör lönebildningen inom de berörda yrkesgrupperna. Denna möjlighet är också viktig för att kunna tillgodose varierade behov och ta hänsyn till olika förutsättningar som finns i landet.

Vi är också kritiska till att regeringen har bemyndigats att själva besluta om eventuella undantag i lönekravet för vissa yrkesgrupper samt själva besluta om vilka yrkesgrupper som helt ska uteslutas från möjligheten att beviljas arbetstillstånd. Vi är tveksamma till att hanteringen av arbetstillstånd på detta sätt har flyttats in direkt i Regeringskansliet. Den nya ordningen innebär en uppenbar risk för att frågan om vilka yrkesgrupper som ska undantas och frågan om vilka yrkesgrupper som ska uteslutas kommer att utsättas för politisk påtryckning och att besluten därmed inte kommer att vila på saklig grund. Vi anser att det vore bättre om dessa frågor fick avgöras i en arbetsmarknadsprövning av ansvariga myndigheter i samråd med arbetsmarknadens parter.

Riksrevisionen har dessutom i sin rapport om arbetskraftsinvandringen framhållit att Migrationsverkets kontroller av arbetstillstånd inte har varit effektiva och att bristerna riskerar att bidra till ökad arbetskraftsexploatering, osund konkurrens och arbetslivskriminalitet. Bland annat framhålls att arbetstillstånd har beviljats hos arbetsgivare som tidigare har bedömts som oseriösa utan att någon fördjupad utredning gjorts i de nya ansökningarna. Vi socialdemokrater har länge påtalat denna brist och vi hävdar att en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning tillsammans med arbetsmarknadens parter väsentligen skulle kunna minska detta missbruk. Vi noterar även att Migrationsverkets hemställan till Justitiedepartementet från juni 2025 om lagändringar i syfta att stärka verkets kontrollverksamhet inte har lett till någon åtgärd från regeringen sida.

Förstärk kontrollen av de europeiska socialförsäkringsintygen – A1-intygen

Uppdraget till Försäkringskassan gällande hantering av A1-intyg, det intyg som används inom EU/EES för att visa vilket lands socialförsäkringssystem en individ tillhör, måste tydliggöras. Idag har Försäkringskassan endast uppdraget att samla in och arkivera A1-intygen, vilket inte räcker. Det behövs en mer noggrann kontroll av intygen där man säker stället om de inskickade intygen är äkta samt utfärdade av korrekt myndighet utifrån korrekta uppgifter. Det görs inte idag. Det behövs rutiner för vem som hanterar kontakten med myndigheter i andra länder och det behövs rutiner för hur fackliga organisationer ska agera när man hittar falska A1-intyg. Det är inte rimligt att det idag inte motkontrolleras var sociala avgifter erläggs för en individ eller om det överhuvudtaget erläggs avgifter. Det är alldeles för lätt för en oseriös aktör att konkurrera genom att inte betala avgifter. Bristen på kontroller drabbar idag såväl seriösa företag, enskilda anställda som vårt gemensamma välfärdssystem. Regeringen bör ge Försäkringskassan i uppdrag att införa nödvändiga kontrollsystem för att förhindra fusk och utnyttjande från utländska arbetsgivare i deras användning av A1-intyg.

Införlivandet av det reviderade EU-direktivet om ett kombinerat tillstånd för arbete

I lagrådsremissen *Nya regler om ansökningsförfarandet för vissa uppehålls- och arbetstillstånd* lämnas förslag som anpassar processen för arbetstillstånd i enlighet med det nya reviderade EU-direktivet om ett kombinerat tillstånd för arbete för att förenkla reglerna för arbetskraftsinvandring, direktiv (EU) 2024/1233. I lagrådsremissen föreslår regeringen att de karantänsregler vid byte av arbete som det finns möjlighet att utnyttja inte ska införas. Likaså vill inte regeringen införa den möjlighet till arbetsmarknadsprövning som medges i direktivet med motivering att sådan inte tillämpas i Sverige. Om regeringens förslag skulle införas kommer det att ha förödande effekter på svensk arbetsmarknad. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med ett förslag som fullt ut använder sig av de maximalt tillåtna karantänstiderna. Regeringen bör därutöver i enlighet med denna motion införa en myndighetsbaserad arbetsmarknadsprövning för att direktivets möjligheter ska kunna införas även för arbetskraft som berörs av direktivet.

Avveckla EBO fullt ut

Vi socialdemokrater vill avveckla eget boende (EBO) helt och hållet och har under många år varit pådrivande för att denna boendeform för asylsökande ska avvecklas. Tidigare har detta inte varit möjligt då motståndet i riksdagen varit för stort. I början av 2020 begränsade den socialdemokratiskt ledda regeringen möjligheten för asylsökande att bo i eget boende i områden med socioekonomiska utmaningar. Ändringarna har dock hittills haft begränsad effekt. Även med den nya mottagandelagen, som infördes under 2026, går begränsningen av eget boende inte tillräckligt långt för att eget boende som alternativ ska försvinna på riktigt. Även med de nu beslutade lagändringarna kommer eget boende att finnas kvar som en möjlighet. Migrationsverket och regeringen har själva bedömt att cirka hälften av de asylsökande kommer fortsätta att välja eget boende – trots att de inte längre får någon dagersättning. Därför är det förvånande att regeringen i sitt förslag inte valde att gå längre och tydligt avskaffa eget boende och endast behålla möjligheten i mycket begränsade undantagsfall.

I flera andra europeiska länder, inklusive de nordiska länderna, är det en självklarhet att asylsökande under prövningstiden bor på ett anvisat boende där de också är enkelt nåbara. Eftersom det under de 30 senaste åren varit regel snarare än undantag att asylsökande i Sverige bor i eget boende, behöver en ny svensk reglering vara mer tydlig än vad som är vanligt förekommande i andra länder. Vi föreslår därför att riksdagen tillkännager för regeringen att den bör återkomma med lagförslag som avskaffar eget boende som en möjlighet för asylsökande under asylprövningstiden.

Bättre samarbeten om återtagande med tredjeländer

Ett väl fungerande återvändande är en förutsättning för en långsiktigt hållbar migrationspolitik. En förutsättning för ett effektivt återvändandearbete krävs bättre samarbeten om återtagande med tredjeländer liksom att antalet förvarsplatser ökar. Det är ett strukturellt arbete som kräver en rad olika insatser och som behöver fortsätta under kommande år. Vi socialdemokrater tycker det är viktigt att i viss utsträckning kunna villkora bistånd med vissa krav på att man tar emot sina egna medborgare. Men det är också viktigt att Sverige bedriver ett aktivt arbete i samarbete med de länder som ska återta sin medborgare. Vi välkomnar att det återvändandeavtal som tecknats med Irak gällande möjligheten att utvisa med tvång nu ger resultat. Att EU gemensamt kan agera i likhet med det tecknade avtalet under den förra socialdemokratiska regeringen, är bra och viktigt för ett fungerande återvändande för dem som saknar asylskäl.

Däremot saknar vi mer åtgärder på plats. Vi behöver lära av de länder som har varit lyckosamma med åtgärder på plats i landet, som exempelvis Norge. De har ett system med sambandspersoner på plats som bidrar till att förbättra kommunikationen och öka förståelsen för den norska politiken. Det handlar om att vi ska kunna se ”båda sidor” - att vilja arbeta tillsammans med mottagarländerna och inte hota oss fram.

Ida Karkiainen (S)

Åsa Eriksson (S)

Ola Möller (S)

Jessica Rodén (S)

Arber Gashi (S)

Robert Andersson Hammarstrand (S)

Marcus Andersson (S)